

Львів. Вишні. Дощі (збірник)
Анастасія Нікуліна

Наталя Лапіна

Дара Корній

Світлана Горбань

Ніка Нікалео

Любов Долик

Наталка Ліщинська

Тетяна Белімова

Алла Рогашко

Анна Хома

Нова збірка від улюблених авторів – про неймовірне кохання і красу весняного Львова. Коли природа пробуджується після зимового сну, люди переживають разом з нею: повороти долі, несподівані зустрічі, нові відчуття... Дощі розказують старій бруківці підслухані на небі думки та побачені на землі історії про жагучу пристрасть; вони захлинаються від обурення, оповідаючи про зраду й підлість. Знайте, що особливі львівські вишні-морелі теж мають душу. Вони творять дива, поєднуючи людські долі!

Львів

Вишні

Дощі

© Хідченко В. О., укладання, 2017

© DepositPhotos.com / Denira, bhofack2, Dr.PAS, elenathewise, germanopoli, обкладинка, 2017

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2017

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2017

Дякую кожному з вас, хто читає ці рядки, перед тим залюбившись у наші попередні збірки. Дякую редакторам і видавництву КСД за те, що повірили в задум «Львів. Кава. Любов», а згодом у «Львів. Смаколики. Різдво» і так красиво та грамотно з різних позицій, не лише літературної, його втілили. Окрилені успіхом попередніх видань, автори вирішили писати й далі, за що їм теж уклінно дякую!

Життя вельми пришвидшилося у наш час – ми встигаємо зробити купу справ, про які у минулому навіть не можна було й мріяти. Ми постійно поспішаємо, біжимо й не встигаємо: вчасно подякувати, де треба – всміхнутися, сказати добре слово або просто не бовкнути щось, коли можна було й промовчати, якби був час подумати. Перевага книги – у ній завжди є місце і час. У ній завжди можна знайти ту зайву хвилину, і навіть годину, і день, коли зупинишся, подумаєш, проаналізуєш, відчуєш до найглибшої западинки свого ества і зрозумієш суть того чи іншого явища, повз яке проходиш-пробігаєш у реальності.

Даремно закидати тому, хто живе і творить у Львові, що він ним захоплений. Натомість усі, хто бував у місті Лева, а найбільше ті, хто тут живе, знають про його єдину ваду. І це не бруківка, яка радше додає йому особливості й вишуканості, і не подекуди обшарпані фасади будинків, які й у Римі на кожному кроці. Це банальність, яка зробила б його ідеальним, та мудра природа зберігає баланс. Місто позбавлене великої водойми. Навіть маленького потічка немає поблизу. І влітку, коли спека душить і виснажує, вичавлює бадьорість і ранковий запал, то мрієш про море, про прохолоду тіні, про краплинку дощу, ковток води, соку або кави глясе – знову ж, місцевий винахід... Та Львів вабить і чарує будь-коли, будь-кого, а особливо його творчих мешканців, тому на цих сторінках ви знову зустрінетеся з улюбленими авторами, які знають, чим притягує місто. А також познайомитеся з новими, твори яких, сподіваюся, теж припадуть вам до душі. Бо кожен з нас вкладає часточку себе у те, що пише.

Наша нова колективна праця цього разу не просто оспівує красу і неповторність Львова, вона знайомить з особливою львівською говіркою, особливими назвами, які так різняться від загальноновживаних по Україні. Усім відомі абрикоси-морелі у Львові трансформувалися у вишні-морелі. Назва, яка зазвичай пов'язується з абрикосами, у Львові асоціюється із солодкими, м'ясистими плодами абсолютно неймовірного гематитового кольору. І мало кому відомо, що розмножилися вони з садів пана Ернеста Кортума, губернського радника, який заклав їх ще за часів Австро-Угорщини. Принаймні так говорить давня легенда. Це місце – Кортумова гора на Клепарові – багате на історичні події та знакові імена. Але саме морелі – ягоди кохання – привернули нашу увагу своєю оригінальністю у назві, що так пахне суто львівським ароматом і смаком.

Тож приємного вам занурення у «Львів. Вишні. Дощі», бо який же Львів без дощу?

Щиро ваша,

Ніка Нікалео

Львів

Вишні

Дощі

Дара Корній

Львівські зливи

Дощ не просто падав з неба, він опустив на львівську бруківку свою важку сіру завісу і не поспішав її забирати. Оксана притулилася щокою до стіни кам'яниці, вкотре пошкодувавши, що не прихопила з собою парасольку. Її, не львів'янку, попереджали, що навіть коли за вікном розкішна безхмарна та безвітряна погода, не варто піддаватися омані. Все може за мить перемінитися. Бо зараз початок травня – на часі сезон дощів. До того ж це Львів, де сезон дощів триває ледь не цілорічно.

А яке веселе та миле вранці було сонце! У небі – й натяку на хмаринки. Бодай однієї, найзухвалішої, не видко. Не послухалася, парасолі не взяла. І маєш – уже вдруге за день. Перша злива застала її в кав'ярні, і навіть приємно було спостерігати з вікна, як шаленіє негода, як змоклі перехожі поспішають заховатися від дощу під дахівками будинків, застрибуючи в під'їзди, забігаючи у крамнички та кнайпочки.

Львів – місто, яке вміє закохати в себе з перших звуків. Навіть якщо ти лишень слухаєш оповіді про нього. Оксану на це побачення зі Львовом привело кохання. Точніше, її закохав серденько. Досі закохав. Закохав в чоловіка, у львів'янина, який тут живе і ніколи не стане рідним. Тому що так склалися обставини. Як він красиво говорив про своє місто! І з кожною оповіддю росло відчуття, що вона таки мусить його побачити, цей легендарний Львів, мусить пройтися старими вуличками, вимощеними бруківкою, послухати, як доладно та мелодійно звучать дерев'яні сходи в старих кам'яницях, вдихнути аромату щойно змеленої кави на площі Ринок, зійти на Високий Замок, видряпатися на оглядовий майданчик Ратуші чи храму Ельжбети, поблукати старими скверами, Стрийським парком, ветхими церквами, модними кав'ярнями і, можливо, музеями, якщо, звісно, на це вистачить часу...

Оксана завжди себе вважала домашньою кішечкою, яка від власного обійстя відходить ненадовго, лишень для того, щоб переконатися – вдома все ж найкраще. За все своє життя далі Гайсина дівчина майже не виїжджала. Поїздки на сесію до Вінниці не рахувалися. Оксана навчалася на заочному у Вінницькому кооперативному інституті та двічі на рік по тижню бувала там. Місто їй здавалося затишним, тихим, спокійним, неквапливим. Зелені парки, широкі вулиці, вимучений людьми та літами Південний Буг робили його дуже

комфортним для проживання. Цим Вінниця нічим не відрізнялася від її рідного Гайсина. Хіба що вдома галасу менше, машини мчать не так шалено, будинки не такі високі, люди простіші і повітря набагато чистіше. Музеї та театри вони з одногруппниками обійшли ще в першу сесію. Чогось такого, щоб повторити ці походеньки, Оксана не побачила. Може, тому, що не вважала себе ані знавцем та поціновувачем історії, ані великим театролюбом. Тому вислів «всюди добре, а вдома найкраще» ще раз утвердився в Оксаниній голові як аксіома. І коли одного разу їй запропонували мандрівку в Хмельницький, «туди-назад» – подивитися місто, людей-музеї-церкви і так далі, вона відмовилася. Вдома таки почувалася найліпше. І раптом оце сама себе здивувала. І маму здивувала, і навіть свого працедавця. Віктор Олегович звів угору свої кошлаті брови та прогудів: «Відпустити тебе у Львів? Куди-куди? Ого! Звичайно, їдь. Бо наступного разу з твоїми темпами років десять чекати доведеться».

Василь з'явився в її житті наче випадково. Але чому тоді, щойно він зайшов у вузькі двері крамнички, де вона працювала, серце забилося часто-часто й усмішка сама собою приклеїлася до вуст? Вона цього не знала. Вчені кажуть, що виною всьому феромони. Такі маленькі біологічно активні речовини, що їх виділяють усі на світі живі організми. Одні феромони нас притягують, інші – відштовхують. Тож недарма є люди, які без слів, а просто зовнішньо нас ваблять. Навіть якщо ми знаємо про них якісь ганебні речі. А є й такі, що відштовхують навіть тоді, коли вчинки їхні найблагородніші.

На першому поверсі торговельного центру, де Оксана працювала і який всенький належав її шефові Віктору Олеговичу, місцевому магнату, містилася крихітна кав'ярня. Там і справді варили добру каву. Може, тому, що власник був справжнім турком і знався на каві, а може, тому, що це робила машинка, а той, хто працював за нею, все виконував чітко за інструкцією. Оксана не дуже розуміла палку любов деяких містян до цього смоляного гіркового трунку. Та хоч як там було, але до кав'ярні з усього міста стікалися любителі пахучого напою й аншлаг був беззмінним, особливо в обідню пору.

Саме під час обідньої перерви у двері її крамнички увійшов високий, стрункий, чорнявий юнак. Був убраний у зелену спецівку, з кишень стирчали робочі рукавиці. У кожній руці тримав по горнятку кави. Одне поставив перед Оксаною, по-змовницьки підморгнув і проказав:

– Мене звати Василь. Так сі стало, дорога... – зробив паузу, уважно прочитав ім'я на її бейджику і продовжив: – Тож, чарівна Ксеню, давайте знайомитися. І почнемо, мабуть, з кави.

Ось так вони познайомилися. Унизу, в кав'ярні, всі столики, звісно, були зайняті. І приятель Василя від кави відмовився, бо що то за задоволення – пити каву стоячи та похапцем. Тож Василь повештався торговим центром у пошуках якогось приємного місця, де спокійно можна помедитувати та випити каву. І знайшов. Розговорилися. Василь – львів'янин, і в Гайсині, разом із бригадою свого вуйка Ростика, буде готельний комплекс для її шефа.

– А ви знаєте, Ксеню, – несподівано Оксані сподобалося, що хлопець так її називає. – А каву пити Європу навчив українець. Не вірите? Бігме, не дурю. Думаю, що про Юрія Кульчицького, українського шляхтича та австрійського дипломата, ви чули? Не чули? О, то я вам розповім. Давно то було. Ще в XVII столітті у Відні. Хлопака з Самбірщини, Юрко Кульчицький, тоді трішки

підсобив віденцям у війні. Допоміг зняти облогу з міста. Кажуть, що під час облоги Відня турками, коли ситуація в місті загострилася, почалися хвороби й не вистачало харчів, то Юрій Кульчицький зголосився пробратися через табір турків, щоб зв'язатися з герцогом Лотаринзьким Карлом V та попросити про допомогу. Мудрий був чолов'яга, знав багато різних мов, у тому числі й турецьку. Перебраний на турецького купця, разом зі слугою-сербом пізнього вересневого вечора через одну з західних брам міста вирушив у подорож. І, знаєте, яке дивацтво з ними трафилося? Прикра дощова погода. Тобто це не дивацтво, але звідси все почалося. Бо турецький ага, побачивши, як вони змogli, чемно запросив їх до свого шатра обсохнути. Під час розмови вони наплели нісенітниць про те, що нібито торгують виноградом, і їм повірили. І навіть більше – ага розповів мандрівникам, як уникнути пасток та небезпек. Звісно, він пригостив їх кавою. Напій Кульчицькому дуже сподобався. Ага радо поділився секретами його приготування. На ранок мандрівники вирушили далі в дорогу. В результаті все вдалося. Відень було врятовано. А вдячні містяни визнали Кульчицького героєм. Міська рада нагородила Юрія Кульчицького чималою сумою грошей, подарувала будинок, відзначила його подвиг срібною медаллю. А із трофеїв, здобутих у турків, Кульчицькому віддали 300 мішків кави, знайдених у захопленому таборі паші Кари Мустафи. Пан Кульчицький доволі просто розпочинав свій кавовий бізнес. Він варив напій та розносив його вулицями Відня, пропонуючи всім охочим. Правду кажучи, спочатку цей божественний напій не дуже подобався містянам, бо від тої гіркоти їм слюзи з очей текли. Як уже вони кривили пички! Аж поки підприємливий галичанин не здогадався класти до напою цукор чи забілювати його вершками або молоком. І до сьогодні у нас у Львові люблять приказувати: «Цукор зробить каву несмачною, якщо забудеш його туди покласти». Згодом Юрій Кульчицький відкрив у Відні першу кав'ярню «Під синьою пляшкою». З часом вона перетворилася на найвідомішу в місті. Колориту кав'ярні додавало те, що пан Кульчицький і його обслуга були зодягнені у турецьке вбрання. То що, приїдете, Ксеню, до Львова на каву? Поп'ємо з вами отої самої віденської кави, за рецептом самого Кульчицького, і посидимо у його товаристві. Не вірите? Та я про пам'ятник. Його у Львові тому пану поставили. Із вдячності за каву.

Василь поводився з Оксаною як давній приятель. Обідня пора, кава, гарна історія і тільки... За тиждень Оксана почала звикати до постаті молодика в обідню пору. Василь був фантастичним оповідачем. І дякуючи цьому Львів поступово ставав якщо не рідним, то дуже-дуже близьким – точно. Одного дня вона несподівано познайомилася навіть з бригадиром Василя, тим самим вуйком Ростиком. Пан Ростик шукав шефа, а Василь у той час звично пив коло Оксани свою каву. Чолов'яга здивовано витріщився на дівчину:

– О, на, маеш! Я Віктора Олеговича шукав, а Василя Невтухату знайшов. Холера! Він тут кавусю попиває, а мені каже, що має обідню прогулянку. То ти місцевих дівчат зваблюєш, голубе?

Бригадир рентгеном прошив Оксану. Та зашарілася. Василь невдоволено процідив крізь зуби:

– Ну, і що не так, вуйку? То Оксана – моя місцева знайома. Гарна і розумна дівчина. Ми розмовляємо, розумієте? Я її не зваблюю. І не думав. І що ви всі від мене хочете? Мати виховує, батько нотації читає, тепер от ви. Наче з немовлям, чесне слово.

Василь сердито поставив горня на прилавок і вийшов швидким кроком з крамниці.

– Ой, вибачте, – пролепетала невпопад Оксана.

– А ви тут до чого? Він мій небіж, рідня. Син моєї сестри, от і няньчуся тепер, соплі підтираю. Непоганий хлопець, трохи з птахом, правда, в голові. Але будьте обережною з ним, Оксано. Ви – гарна дівчина. Не закохайтесь. Баламут. Вам тут жити, а він – перекотиполе. Завтра – тут, післязавтра у Варшаві чи Відні.

Оксана змовчала. Вона, напевне, не все знала про Василя. Баламут, перекотиполе, Відень, Варшава, районний Гайсин? Така дивна географія мандрів. А як дізнатися більше, якщо він не розповідає? Згідливо кивнула до чоловіка і вступила очі в горнятко. Можливо, вуйко і розповів би Оксані більше про Василя, та до крамниці увійшов новий покупець і дівчина подалася його обслуговувати.

Після цього випадку Василь на тиждень зник. Потім не було Оксани – мала вихідні. Дівчина встигла скучити і за Василем, і за його розмовами, і навіть за кавою. З'явився Василь після її вихідних, з кавою в руках та з гарним настроєм на додачу. А настрою додавала нова цікава бувальщина про Львів. Цього разу про унікальну каплицю Боїмів, котра розташована у самому серці Львова.

– Коли дивишся на неї, Ксеню, то таке відчуття, наче традиційну каплицю вивернули й іконостас опинився назовні. Бо фасад повністю вкритий різьбою, внизу леви з кляпами кілець у мордах, вигадливі квіти, а на вершечку сидить на якомусь ослінчику зажурений Христос. Львівські легенди стверджують, що родина Боїмів могла підземним ходом дістатися зі свого помешкання на Староєврейській вулиці до каплиці.

Того вечора, крім історії про каплицю Боїмів та вечірньої, а не обідньої кави, Оксана від Василя отримала ще два подарунки – маленький букетик волошок, який хлопець весь час тримав під сорочкою і вручив Оксані, вже коли вони прощалися, та несміливий поцілунок в губи і слова: «Пробач за все. Такі, як ти, вартують справжнього»...

Вона промовчала. Стояла зацікавлена та приголомшена. Хто вона для нього? Хто? І за що вона має пробачити? За те, чого не було? За те, що, не хотючи, викликав у її серці щемку хвилю?

Ось так минуло літо. В приємному товаристві, за розмовами, в очікуванні більшого... Того більшого так прагло юне серденько дівчини, але так і не дочекалося.

Василь як з'явився у її житті, так і роз'явився. Зник. Після першого вересня він просто перестав приходити. Не було ані прощань, ані обіцянок – нічого. Вона знала від шефа, що готель ще не добудований, хоча деякі робітники змушені були припинити роботу. Здебільшого студенти. Василь не був студентом, Оксана це знала. Але яка б причина його не гнала з Гайсина, вона була вагомішою, аніж Оксана. В той останній вечір – то завтра з'ясується, що він був останнім, – говорили про неї. Вона чи не вперше

розповіла комусь чужому сумну історію власного життя. Її тато з мамою познайомилися ще у дитячому будинку. Вони були сиротами. Закохалися. Потім з'ясувалося, що в тата є родина. Є сестра і брат, купа різних родичів. А він – пізня дитина. І от коли батьків позбавили батьківських прав, то чомусь ніхто не захотів дрібноту брати до себе. Тож батько майже не признавав своїх родичів. Не зміг пробачити зради. Вперше і востаннє Оксана бачила їх на похороні батька. Ті чужі люди вдавано сумно хустинками витирали сухі очі та шморгали сухими носами. Мали вигляд несправжніх, бутафорних, і Оксана дуже швидко про них забула.

Тато помер уві сні. У нього завжди було хворе серце. Він народився з цією патологією. Лікарі казали, що то вже диво – дожити з таким серцем до сорока років. Тато пропрацював усе своє життя чоботарем. Не пив, не кутив, любив тільки свою родину. А родина любила його. У нього завжди був легкий усміх на вустах. Він не вмів сваритися. Він не лаявся. Він був таким лагідним, як весняне сонце. Тому і не дивно, що Оксана по-справжньому любила свого тата. Вона пишалася ним. Нехай не така благородна у нього професія, але він справжній чоловік. Він поважає свою дружину. Бо яких слів вона наслухалася від однокласників про їхніх батьків, а які приклади ходили-лаялися-жили поруч? Оксана чи не щодня батька згадує, розмовляє, навіть радиться з ним. Звісно, в думках. Запитала Василя, чи не вважає він це збоченням, коли живі розмовляють, навіть більше – радяться з покійниками. Василь стенив плечима і серйозно відповів: «Ні. Хтозна, може, він тебе і справді чує?» Того вечора, коли Василь виходив з крамниці, на порозі на мить затримався. Наче зважував: казати – не казати. Сказав: «Дуже легко піддатися спокусі – відрізати крила, замінити їх чимсь іншим. От, наприклад, сісти за кермо машини. Та чи варто? Навіщо птахові машина? Будь здорова, Ксеню! Постарайся стати щасливою! І коли заборонять літати, не слухай. Бо крила птахові лишень для цього й даються».

І пішов... Ось так. Назавжди? Сама не знала. Але після того, як він зник, світ трішки змінився. У ньому поблякли кольори, стихли звуки. А одного разу підслухала розмову свого шефа з Василевим вуйком. Той прийшов у жовтні за остаточним розрахунком. Готель добудовано, роботу прийнято. Чемно з нею привітався, навіть підморгнув по-змовницьки, і говорив чомусь надто голосно з шефом. Мо', спеціально, щоб вона почула? Розповідав весело, що його племінник Василь оце врешті оженився. Ага, спеціально ж для цього і в бригаду записався – гроші на весілля збирав. Бо який з нього робітник? Історик він за освітою та й за покликанням. Син сестри, тож не відмовив. Говорити Василько до ладу гарно вміє, але то хіба для історика файно. Он і вчителем історії працює, і екскурсії містом водить... І незле наче заробляє, та наречена жадібна трапилася. Забагла пишного весілля, на яке тре' багато грошей, от і...

Оксана проревіла всю ніч. Зла на себе і на Василя. Що вона собі навігадувала? Але ж він так на неї дивився? «Ну, як він на тебе дивився, дівко дурнувата?! – лаяла себе. – Він львів'янин, історик, а ти хто така? Якась продавчиня із задрипаного Гайсина, районного містечка, Богом забутого і людьми теж. Ото все життя продаватимеш нижню білизну – чужу та чужим, ото все життя!» Ох, що вона таке меле? Гайсин – прекрасне місто, і люди тут хороші. І вона не пропадає душа. Вона ж навчається. Так, заочно, так, на економіста, і що? Робота не гірша від інших. Мама працює бухгалтером у Віктора Олеговича, її в місті люблять та поважають. А те, що Оксана в мамі на шиї не сидить, – то хіба злочин? Чи вона більше б знала,

якби вчилася на стаціонарі? Та її мама будь-якому профі фору дасть. А от зайва копійчина в хаті не завадить. Часи такі – непрості. До того ж... Ось надумає вона, наприклад, поїхати до Львова. Ну, це так, риторично вона себе запитує. Тобто якби захотілося поїхати, то хіба б не поїхала? А запросто. А чому ні? На екскурсію. І вона таки назбирає на ту поїздку, якщо треба буде, то вечорами посуд в кафешці митиме і в мамі не проситиме. Приїде вона у Львів і почуватиметься у ньому своєю. Точно-точно. І подивиться в очі Василю. Як? Не знала, не запитувала себе. Бо у Львові майже мільйон люду і як того Василя віднайти, коли ані прізвища, ані адреси не знаєш? Про це вона подумає потім, не зараз, не тепер. Якось воно буде. Але до Львова вона точно добереться!

Оксана травень любила найбільше. Може, тому, що народилася на початку травня? Коли мама запитала, що доня хоче на двадцятиріччя, забажала мандрівки до старого Львова. Мама спочатку спробувала відмовити. Потім махнула рукою. Добра дитина у неї, то хіба не має права на хоч одне химерництво? І так надто чемна. Он її однолітки – вже дехто по другому колу заміж йде, розлучаються, дітей народжують, одна навіть в наркодиспансері на обліку стоїть. А тут... Чемна і тиха у неї донька, наче вода в криниці. Тож треба шанувати й дякувати Богу за таку ласку. А з іншого боку? Кому та тиха криниця тепер потрібна? Коли вода в крані – зручно і все під боком. Хоч і хлорована, і здебільшого несмачна, та чоловічому поріддю все одно. Чим думають? Вже точно не верхньою головою. То, може, й добре, що Оксанка хоч на пару днів гайне в мандри? Нехай. Може, з кимось познайомиться. А вона зателефонує сестрі чоловіка. Її корона з голови не впаде. Та сестра завинила їм дуже багато. Сестра ж львів'янка. То хіба на пару ночей небогу не приймуть? Зателефонувала. Родичка наговорила купу малу різного і непотрібного, про страшні ціни на житло у Львові, високі тарифи на воду-електрику-газ, про те, що у неї навіть на килимі при вході хтось спить, – дві кімнати і шестеро людей – то не жарти. І спланивала дорогу родичку до сестри свекрухи. У тої хоч і однокімнатне помешкання, та в старому місті, і до того ж лишень три ночі за досить умовну платню, можна помучитися.

Оксана була згідна на все. З розповідей Василя вона Львів знала, наче близького сусіда чи рідного брата, і, як їй здавалося, гідів чи проводирів містом геть не потребувала.

Оксана збиралася до Львова і шкодувала за одним – що іде сама. Бодай з подругою – і то не так сумно. Але де її взяти, ту подругу? Після того, як у десятому класі її найкраща колижаночка виїхала разом з батьками до Ізраїлю, нової вона собі так і не надібрала. Дуже важко сходилася з людьми. Батьки Лесі не були євреями. Але інколи добрі вчинки предків наздоганяють і нащадків. Таке трапилося цього разу. У далекому 1941 році, в розпал Другої світової війни, прадід Леськи у своєму підвалі довгих три роки переховував від німців родину місцевого ребе. А по війні допоміг переправитися їм на захід. Це з'ясувалося вже згодом. Вірніше, тоді, коли в місто приїхала ціла єврейська делегація і з такою пошаною та повагою клала квіти до похиленого хреста на надгробку Лесьчиного прадіда, що аж завидки брали роззяв. Той самий ребе заповів своїм нащадкам, коли випаде можливість, віддячитися українцю Івану за врятовані єврейські життя. Можливість випала аж тепер. Коли ані ребе, ані прадіда Івана вже не було серед живих. Зате зустрілися їхні нащадки. І єврейські, дивлячись на ту бідосю, в якій жила родина Леськи, – п'ятеро дітей, батько-п'яниця і

постійне безгрошів'я, – запропонувала усім переїхати до них. Онук равина був доволі успішним бізнесменом в Ізраїлі й міг собі дозволити і будиночок родині українців купити, і утримувати їх безбідно. Чоловік розумів, що якби не прашур оцієї української родини, то він би не те що цього ніколи не мав, він взагалі не народився б. До того ж його внутрішня релігія вимагала вміти легко повертати борги. От він і повертав.

Леська про подругу не забуває, часто телефонує. Родина живе у Хайфі. Батько кинув пити, працює на нафтопереробному заводі. Добре заробляє. Мама вдома з дітьми. Леся, як найстарша, вчиться в університеті. Менші братики і сестричка ще учні. Тож є ким батькам опікуватися. Леська досі лишається для Оксани найкращою подругою. Як і Оксана для Лесі. Мріють часто, що коли врешті стане хоч трішки краще жити, то вони неодмінно зустрінуться, щоб ніколи не розлучатися. І придумують якийсь спільний бізнес.

І ось зараз Оксана у Львові, без Василя, без Лесі, без парасолі, трохи мокра, але й трохи щаслива... Але як у Львові та без Василя? Вже на вокзалі його голос незмінно звучав у її голові. Розповідав про те, що Львівський залізничці, цій старій поважній пані, аж 150 літ. І що вже 4 листопада 1861 р. до Львова з Відня через Краків і Перемишль прибув перший на теренах сучасної України поїзд. Оксана це добре запам'ятала. Посміхнулася гостинцю, людям, вокзал їй подобався. Передпокій місто мало прекрасний. Пригадала, як вона сміялася над історією самого будівництва залізничної колії. Василь оповідав, що траса була спроектована таким чином, що залізничне полотно пролягало між селами. І коли почали будувати залізницю, місцевий люд не дуже розумів, що відбувається. Ходили чутки, що от-от і селами зачнуть їздити «залізні коні», перестануть нестися кури, корови не даватимуть молока і так далі. А напередодні відкриття залізничною колією їздила дрезина з ручним приводом. На ній сиділи троє – як писали тоді газети – «моцних хлопів». Двоє змушували дрезину рухатися, а третій кричав у розтрубу (це такий собі прообраз сучасного мегафона): «Увага, увага! Ховайте худобу, псів і дітей, бо буде їхати локомотива!» І справді, тодішній поїзд, що йшов зі страшенним гуркотом, свистом, оповитий чорним димом і клубком білої пари, справляв шокуjące враження, особливо на селян – провінційних і патріархальних.

Оксана дивиться на львівську зливу, яка все не вщухає. То вона загнала дівчину в старий пошарпаний під'їзд. І це додає спогадів і гіркоти. Травневий Львів, який мав стати подарунком на її уродини, ставав її сумом. Василя вона досі так і не відшукала і не прикликала. Хоч і впізнавала очима, вимацувала поглядом... Все був не він, все чужі ходили, гуляли, сміялися, сумували.

Стара пані, до якої з легкої руки мами вона вселилася, була доволі милою особою. Пані Стефа майже не виходила на двір. Закупи робив син, щодня стареньку навідували онуки, а вона любила сидіти на «бальконі» свого помешкання і розмовляти з сусідами, з такими ж давніми панянками та панами. Балкон виходив у двір під'їзду, і пані Стефі було добре видно, хто, коли, до кого і на скільки пішов, коли вийшов. Пані Стефа виконувала місію місцевого довідкового бюро і дуже пишалася з того. Вона навіть втішилася з присутності у своєму помешканні когось нового. За півгодини випитала в Оксани всю інформацію, яка її цікавила, – хто, чия, звідки, чи надовго, і врешті заспокоїлася – зайнявши знайому локацію – на «бальконі».

Блиснуло сонце. Отак раптово хмари розійшлися, і знову тепло, і затишно, і, певно, вкотре збирається на дощ. Оксана вистромила голову зі свого сховку. Куди зараз? Поруч Андріївська церква. Вона там ще не була. Ось по Сербській вона якраз і вийде до неї. І тільки-но набрала швидкість, як з розгону втелюшилася в якогось здорованя, який наче з-під землі вичаклувався. Чолов'яга вигулькнув з-за рогу, і Оксана його не помітила. Сумочка в її руках перевернулася, і весь її вміст посипався бруківкою.

– От же ж розтелепа, – вилаяла себе Оксана, заходившись визбирувати те, що випало з торбинки: косметичка, гаманець, візитка, намисто...

Той, у кого вона влетіла, заходився допомагати, вибачаючись перед Оксаною дуже знайомим голосом. І коли все було зібрано до торби і Оксані треба було подякувати винуватцю пригоди за допомогу, як вона несподівано почула:

– Господи, Оксано, ви? Гайсин. Точно. Знайома паненка з Гайсина. Ну, це ж треба? Світ такий тісний. Як ваша крамничка? Як там мається пан Віктор? Нічого будувати нового не збирається? Бо якщо задумає, то я завжди готовий!

Оксана стояла з напіввідкритим ротом. Тим здорованем, в якого вона щойно втелюшилася, був пан Ростик, вуйко її Василя. Той самий, який попереджав її щодо підступності власного племінника.

За мить вони сиділи на Соборній та пили холодне пиво, як давні добрі друзі. Звісно, перед тим вона чемно запитала у пана Ростика про його здоров'я і про племінника, про Василя теж запитала. І пан Ростик, важко зітхнувши, сказав, що то довга розмова, особливо про племінника, а довгі розмови у Львові воліють проводити не за філіжанкою кави, а за кухлем пива. Оксана не любила пива, але почути про Василя хоч щось жадала якнайдужче.

– То батьки заставляли Василя одружитися. А з примусу ніц доброго не буває. Дівчина, Света, тобто наречена, тобто вже тепер дружина, точніше, колишня дружина – то донька багатеньких друзів мого зятя. Ет, геть заплутався. Давай по порядку. – Пан Ростик причесав лівою п'ятірнею свою неслухняну солом'яну чуприну, правою захопив кухля, підніс до рота, ковтнув пива і продовжив: – Света на той час була неповнолітня. Сімнадцять літ. У школі погано вчилася. Сяк-так закінчила дев'ять класів та вступила в якийсь коледж. Його теж ледве домучила. Розволочилася. А що хотіти? Дитиною ніхто не займався. Матуся – собою, батько – бізнесом. Відкуповувалися від дитини грішми. Света Василя собі вподобала, щойно побачила, впала хлопцю на ший, наплела романтичної дурні. Ну й десь по п'яні вони переспали. Всього один раз. А скільки треба? Дурна справа нехитра. Так, винен Василько. Дуже винен. Ото йому і кара за легку поведінку. Попався в капкан до піраньї. Чи куди там попадаються. Світлана батькам наплела, що вагітна. Що тут зчинилося! Сестра ледве не посивіла за той місяць. Чутки про Світлану лихі ходили, бо навіть ворогові такої невістки не бажалося. А тут? Ну, стали ладувати весілля. Василь своє торочить: не його то дитина і Світлану він не любить. Один раз всього з нею, і то на п'яну голову. Було чи не було – то навіть не дуже пам'ятає. А батьки іншої співають – ти не пацанчик сімнадцятилітній і знаєш добре, що не бузьки дітей приносять. Зробив діло – то й відповідати маєш за це. «До того ж, Василечку, Світлана наче партія непогана, – торочив сину батько, –

на все готове прийдеш. Батьки мають свій бізнес, будеш весь у марципанах. Вони і весілля самі справлять, і квартиру та машину молодят подарують». Отут Василь і почав показувати характер. Сказав, що ні копійки на весілля від батьків Свети не візьме. От зі мною в Гайсин і подався. Тим більше, що твій шеф таки незле платив. Я не знаю, чим ви там, крім кави, займалися, але те, що mocno ти його зачепила, дівко, – факт. Він і втік із Гайсина раніше, щоб не передумати женитися. Ех, ліпше б таки передумав. Чого ти його відпустила, га? Може б, тоді й біда пройшла боком. Добре, що тільки розписом те весілля обійшлося. Василь категорично відмовився вінчатися в церкві. Сказав, що Богові обітницю дати не може. Бо для цього треба принаймні поважати свою дружину. Уявляєш? Батьки заспокоювали наречену. Казали – от народиш первістка, і серце чоловіка зм'якне, хіба один так жениться? Та майже всі тепер по зальоту чи по розрахунку віддаються, і нічого... Але після весілля стало ще гірше, бо вся неправда почала лізти наверх. Світлана не була вагітною. Їй справді подобався Василь, і вередлива дитина небідних батьків захотіла собі гарну іграшку. Отримала. Василь оскаженів. Почалися сварки. Рано йшов з дому, пізно приходив. То тривало десь до кінця жовтня. Бо коли привезли у закритій труні зі Сходу однокласника та приятеля Василя, той наче здурів. Записався добровольцем і зник на довгих три місяці. Коли повернувся додому на пару днів, то застукав дружину в ліжку з якимось пройдисвітом. Мовчки зібрав речі і пішов жити до батьків. Квартира належала Светці, точніше, її батькам. До машини і ключів, подарованих на весілля, він ні разу так і не торкнувся. Зрештою, посієш вітер, вродить буря... Василь подав на розлучення. Знову повернувся на фронт. Дружина вперто на розлучення не погоджувалася. Щось белькотіла про любов до гроба і що коханий все невірнo зрозумів, і до всього... Вона вагітна. Знову? Сестра за тих пару місяців з серцевим нападом двічі в лікарню потрапляла. Дорога родина сімейства крокодилів і син на війні. Цього разу Светка справді була вагітна, але точно не від Василя. Він присягався, що після весілля навіть не торкався до неї, потім пішов на війну – і все. І йому ми вірили. Але як це доведеш? Лишень через аналіз на батьківство. Стали чекати народження первістка. Та все вирішилося безболісно і досить швидко. Василь повернувся з війни назавжди, на початку квітня. Без ноги та руки. І кохана дружина сама пішла від нього. Без претензій. Кому каліка потрібен? Ну, добре. Най на протезі нога, бо то лишень стопу задіто, а рука? Каліка. В тридцять літ. Кому, скажи, дівчино, потрібен каліка?

– Мені, – відповіла тихо Оксана. – Тому я тут. Я ж тут...

Вуйко уважно подивився в очі Оксани і прошепотів:

– Ти ж розумієш, що це вже не той самий Василь з його розповідями про Мазоха чи про львівську дефіляду. Це мужчина, якого війна зробила тим, ким він став. Чесним, жорстоким, різким, справедливим...

Оксана схопила чоловіка за руку:

– Нехай. Він той, хто мені потрібен. Навіть такий.

Світ довкола мінявся. Навпроти, у скверику біля Андріївської церкви, квітли вишні. Їхні білі льолі трохи встидливо виглядали з-за ще майже голих гілок. Галасували діти, поважно прогулювалися пари.

- Алло, Василю, то вуйко. Героям слава! Тут волонтер тебе один на лавці біля Андріївської церкви дожидає. А я знаю? Кажу, що вони якраз ідуть в район Красногорівки, де твої. Підійди, скontaktуйся. Я твій телефон дав. Що? Ну, ти ж поруч зараз, я знаю. Дуй сюди... Та йой. Вони тебе самі впізнають. Серцем, Василю, серцем.

Оксана сиділа під вишнями. Після зливи Львів пахнув не кавою і не марципанами, він пахнув весною. Вишні губили на асфальті своє відцвіле пелюстя, зафарбовуючи доріжки в біле, голуби купалися в теплих калюжах, які залишила по собі львівська злива. Оксана озирнулася. Доріжкою від церкви Андрія назустріч Оксані йшов чоловік з чубом, у камуфляжі, накульгуючи на одну ногу та спираючись на палицю. То був її Василь. Її Василько. І вона ніколи, нізащо від нього не відмовиться. Тихі і спокійні вмють бути впертими.

Тетяна Белімова

Сліпе кохання

То є Львів, шановні,

Вбирайте шлюбні сподні,

Краватку, маринарку –

І вйі по Стрийським парку...

Андрій Кузьменко. То є Львів

Зоряна потягнулася і перевернулася в ліжку на інший бік. Перші хвилини після пробудження воліла не розплющувати очі, щоб якийсь час не бачити голомозого Яркового черепа поруч. Аби хтось їй сказав рік тому, що саме лисий хлоп, у якого ще й стирчать вуха, стане її законним чоловіком, напевно, ніколи б тому не повірила. Зоряна завжди упереджено ставилася до чоловіків, які повністю голили голови, бо вважала це нешляхетним. І ось маеш... Уже три місяці минуло відтоді, як вони з Ярославом Нечипоринським стали на шлюбний рушничок.

- Ярку... Ти спиш?

Ярослав рівномірно дихав. Він жодним чином не відреагував на звертання дружини. Його повіки були зімкнуті, а тіло – нерухоме. Якщо й вдавав сон цим пізнім недільним ранком, то робив це дуже майстерно.

Про Ярослава не можна було сказати, що він гарний, як і те, що він негарний. Доволі міцної статури, із правильними рисами обличчя, яке дещо псували світлі брови та вії. Також Ярослав мав маленькі очі каламутного блакитного кольору. На перший погляд, він справляв враження цілковитого флегматика. Але то було геть оманливе враження.

А от Зоряна була справжньою красунею в тому розумінні, яке зазвичай вкладають у визначення «білявка». Її висвітлене волосся і довгі красиві ноги не могли залишити байдужим жодного чоловіка. Зоряна звикла подобатися старим і молодим, одруженим і розлученим, зарученим і вільним, товстим і худим, словом, усім без винятку чоловікам. І коли в минулому році вона випадково почула в компанії, що піднялася на Гарай біля її рідної Жовкви, промовлене про неї незнайомим, вперше баченим хлопцем: «Хто-хто мені мав сподобатися? Зоряна? Вона ж геть звичайна... Нічим не особлива...», – світ навколо дав збій. Зорянина шкала цінностей була зрушена, а звичне уявлення про себе дало велику тріщину. Як таке може бути, аби вона не сподобалася якомусь лисому вухатому хлопцеві?

Можливо, краще б для неї було, аби вона вдала, що не почула цієї «характеристики», вимовленої вголос, але зовсім не про неї. Незнайомець не підозрював, що Зоряна сидить з іншого боку великого куща ліщини, просто розмовляв собі з Назаром, який його, власне, і запросив до сходження на гору з їхньою шкільною компанією. Але якась рушійна сила, не znana дівчині до того моменту, змусила діяти, говорити, рухатися, робити все, аби таки закохати у себе нечемного нахабу...

– Ярку... – знову покликала Зоряна чоловіка. Цього разу Ярослав потягнувся і розплющив очі. – Ти вже прокинувся? – для чогось перепитала, цього разу стишивши голос до шепоту.

– Авжеж... – буркнув Ярослав. – Хіба ж ти даси виспатися? – спробував пожартувати він після невеликої паузи.

– Ну, як ти вже прокинувся, зроби мені кавусі, будь ласочка! – Зоряна виставила звабливе плечико з-під ковдри і погладила наманікюрем пальчиком щетину на його щоці.

– Я? А чому не ти? Хто у нашій хаті господиня? – Ярославове подивування виглядало дещо театральним. До того ж він навіть не намагався приховати глузування, а слово «господиня» навмисне вимовив по складах, натякнувши на нелюбов дружини до різних хатніх справ.

– А кому з нас треба більше рухатися? – намагалася підтримати чоловічий жарт Зоряна. – Подивися на свій животик! Хто таке видів – хлопцеві щойно тридцять літ, а вже такого живота наїв...

– У тебе теж... животяра! – Ярослав підняв край ковдри і присвиснув, роздивляючись абсолютно плаский, підтягнутий живіт дружини. Зоряна закінчила Львівський педагогічний коледж, де здобула фах хореографа, і вже два роки працювала в танцювальній школі «Естетика» на Театральній. Звісно, Ярослав підіймав дружину на кпини, але Зоряна вже перетнула межу грайливості. Їй вкотре закортіло довести чоловікові, що вона – найкраща.

– Животяра? У мене? Чого ж тоді я, така вся «животата», перемогла на конкурсі «Жовківська панна» минулого року? – Зоряна вже завелася. – Маю ідеальні параметри! Дев'яносто – шістдесят – дев'яносто! Кобіти тільки мріють про такі!

– Авжеж! Усі мріють здобути титул «Міс Жовква»! Чи як він там зветься? – широко розреготався Ярослав. Його настрої стрімко покращав. Він спостеріг,

як Зорянине обличчя заливає рум'янець, і відчув, що в ньому прокидається мисливський азарт. Навіть собі самому не зміг би докладно пояснити, чому йому так подобалося дерти лаха з дружини, доводити її до сказу, а ще підсміювати й показово зневажати все те, що було цінним для неї. Чоловікові подобалося, коли дружина заводилася. У такі моменти її гарненьке личко набувало для нього ще більшої привабливості.

Ярослав довго не одружувався, хоча жодних перепон для шлюбу не мав. Єдиний син заможних батьків, сам теж непогано заробляв, обіймаючи посаду топ-менеджера у великій корпорації. Мав власне помешкання, миттєво зреагувавши на пропозицію купити житло поруч із батьківським (на одному сходовому майданчику). Відтак залишився на престижній львівській вулиці Франка і вже не мислив свого проживання у Львові деінде. Ярослав, здавалося, нікуди не квапився, тож дотягнув, парубкуючи, майже до тридцяти. Більшість знайомих дівчат, на його погляд, були нецікавими міщанками. Нечипоринському зводило щелепи від однієї лише думки, що котрась із них переїде до нього і буде щодня маячити перед очима та доїмати щоденним дурним пашталаканням...

Звісно, Ярослав одразу, чи не з першої хвилини свого знайомства із Зоряною, зрозумів, що вона його «клеїть». Певно, хтось їй бовкнув – оно, дивись, завидний жених зі Львова, із солідним прибутком, квартирою-машиною-і-банківським-рахунком... Тож Ярославові важило натякнути білявці, що такі фіглі з ним не пройдуть. Для цього мусив зробити чи сказати щось таке, щоб відразу прибити усіляку її ініціативу – у самому зародку. Проте реакція Зоряни на свідомо завдані образи несподівано зачепила його самого. Чи міг він подумати, що її вміння за мить почервоніти, припечатати значущим поглядом, скласти губки в ображений бантик пробудить у ньому досі не знану гаму почуттів?

– Ти куди? Каву готувати? – продовжував глузувати Ярослав, коли Зоряна зірвалася на рівні й гепнула дверима до лазнички. Він розумів, що перестарався, але не міг спинитися. Бажання будь-що продовжити «забаву» поки що переважало над усвідомленням того, що вже годі. Така форма флірту, де дружину спершу треба було принизити, а тоді, купивши великого букета чи якусь коштовну дрібничку, перепросити, йому подобалося. Це скидалося на щось дражливо-підліткове, коли дуже кортіло смикнути вподобану дівчинку за косичку, або ще ліпше – задерти їй спідничину.

– Ти там довго? Мені треба голову поголити! Заріс! – Ярослав згадав, чим можна ще дошкулити дружині. Вона не раз просила його відростити волосся і ходити хоча б із коротенькою зачіскою. Це був ще один пункт нескінченних сперечань із Зоряною.

Поступитися навіть у такому дрібному питанні означало для Ярослава поставити масну пляму на своїй чоловічій гідності. Він лише на хвилю вийшов до вітальні, щоб увімкнути ноутбук і подивитися, за звичкою, вранішні новини, коли почув, як дружина гепнула вхідними дверима. Ярослав розумів, що, вочевидь, перегнув палицю і мав би перепросити, але знову якась незбагненна сила не дозволила навіть зрушити з місця. «Жінки не трамваї, аби за ними бігати...» – спливла у пам'яті почута колись фраза. І ніби на підтвердження цих слів під вікнами продзеленчала четвірка. «До центру», – безпомилково визначив Ярослав. Він мешкав у цьому будинку від народження і міг за одним звуком трамвайного ходу зорієнтуватися, куди той прямує.

Тим часом Зоряна зупинилася на хвилику, щоб зашипнути ремінці на босоніжках, бо не встигла цього зробити у квартирі. Вона привітно помахала до прозурки у дверях сусідського помешкання (була впевнена, що свекруха вже стоїть на варті і дивиться крізь вічко на неї), а тоді швидко побігла сходами донизу. Пані Стефа й справді стояла по той бік дверей і спостерігала. Вона ще зранку наслухалася до звуків у помешканні за стіною, але не могла вловити нічого путнього. Чи молодята довго спали у неділю, чи стали сваритися тихіше? Хтозна? Проте щойно вона отримала-таки нагороду за своє двогодинне вартування.

– Куди це її понесло? – розмірковувала вголос пані Стефа. – Уроків у неї в неділю нема... До церкви вона не піде, поки не нагадаеш... Булочок чоловікові не купляє до сніданку... Усе, бачте, хоче, аби він схуд...

– То ти до мене? – Пан Омелян висунув поголену голову до коридору.

– Ні-ні, Мілечку! То я так... Сама до себе... – Пані Стефа замилювалася досконалою будовою черепа свого чоловіка. Вже скільки років вони одружені, а вона й досі дивиться на нього закоханими очима. – Відпочивай! – Закрила двері до кімнати і знову визирнула крізь вічко до під'їзду. У ранковій тиші було чути, як глухо подає голос сестер з помешкання пані Галини на першому поверсі. Вибір породи її домашнього улюбленця потай ганили всі мешканці будинку. Проте уголос висловити незгоду чи зробити зауваження ніхто не наважувався, знаючи крутий сусідчин норов. Та й, зрештою, ніхто б не дозволив собі нечемного втручання в чуже особисте життя.

Пані Стефа перечекала ще хвилин десять, майже не відриваючись від прозурки у дверях. Зоряна не поверталася, сестер без угаву гавкав, ніби заведений, одинока муха залетіла через прочинене між першим і другим поверхом віконечко і билася в зачинене між наступними поверхами, дратуючи нерестерпним дзижчанням. Пані Стефа відзначила, що, як на її шістдесят п'ять років, вона має бездоганний слух. Врешті жінка таки зважилася і тихесенько відчинила двері, так само тихенько вислизнула до під'їзду, ступнула до сусідських дверей і, ніби досвідчений злодій, вставила ключа у замкову щілину.

– Ма?... Ну скільки я тебе просив дзвонити... Я ж тепер не сам живу! – Ярослав не міг приховати розчарування. Вирішив замаскувати його під роздратування. Зовсім не пані Стефу він сподівався побачити у дверях...

– Та я ж бачила, що Зоряна кудись побігла... – почала виправдовуватися пані Нечипоринська. Вона хотіла зазирнути до спальні, аби провести швидку «ревізію» невістчиному вмінню господарювати. Була свято переконана, що, окрім «влаштовувати рейвах», та ні на що не здатна, але син стояв у дверях, ніби вкопаний. – Вона хоч снідати тобі дала, перед тим як здиміти? – Пані Стефа хотіла промацати обстановку та вивідати у сина щось новеньке про його сімейне життя.

– Ні, ми не снідали... – Ярослав не розумів, як воно так виходить, що мама завжди опиняється поруч у складні моменти його біографії. Він не хотів заглиблюватися в подробиці сьогоднішнього ранку. Не мав жодного бажання ані засмучувати маму, ані жалітися на дружину, ані переповідати ще одну прикру сімейну сценку. Навіть не був певен, що те, що майже щодня

відбувається між ним і Зорянкою, можна назвати сваркою. Може, це у них така притирка характерів? Може, його дружина має занадто вразливу натуру і реагує на дурнички так, ніби йдеться щоразу про вселенську катастрофу? У такому разі їй би не завадило трохи загартуватися, а його жарти – це таке собі щеплення на майбутнє... А може, матуся таки має рацію і йому не варто було одружуватися з Зоряною?..

Ярослав і сам не помітив, як він слово за слово оповів пані Стефі усю ранкову пригоду, аж до того моменту, який вона вже побачила на власні очі, коли Зоряна вибігла з квартири.

– І вона тобі навіть не сказала, куди йде? – Пані Стефа акуратно переклала щойно зготовану яечню на велику тарелю, що їй вже встигла прикрасити маленькими помідорчиками «чері» і шматочками тоненько нарізаної вудженини. Вочевидь, той харч придбала невістка, бо мала таку звичку: купляти генномодифіковані та інші шкідливі для здоров'я продукти. – Де у вас тепер кава? Чи це вона мені на зло все тут попереставляла? – укотре розсердилася Зоряниним нововведенням, реагуючи не так на перестановку круп і приправ, як на те, що тепер на кухні сина господарює інша жінка.

– Ні... не сказала... – трохи розгублено відповів Ярослав.

– То подзвони їй! Ти маєш знати, де вештається твоя дружина!

– Не дзвонитиму! – зізнався Нечипоринський під схвальне потакування пані Стефи. – Її мобілка залишилася у спальні, на столику... Я їй вимкнув... – завершив удавано буденним голосом.

У завислій паузі знову почулося глухе, ніби застуджене бухикання сестера з першого поверху. Аби заповнити цю прикру порожнечу в їхній розмові, яка, здавалося, ще мить – і затягне їх у якусь безодню непорозуміння, пані Стефа почала швидко оповідати усі новини, які назбирала за суботній день по будинку. Проте Ярослав якось мляво реагував на всі її спроби розважити його балаканиною і навіть не пожвавився, коли вона докладно, ніби сама там була, оповіла про аварію, у яку потрапили Вlachковські з третього поверху на своєму новому «опелі». Врешті пані Нечипоринська згадала, що пан Мільє сидить удома негодований і недоглянутий...

– Не переймайся! Зараз вона прийде! Їсти захоче і відразу до хати повернеться! От побачиш! – наостанок підбадьорила сина пані Стефа, знову примірявши ситуацію на себе. – Я буду весь час удома! – зачиняючи двері, гукнула углиб синового помешкання. Натякнула, що невідривно вартуватиме біля дверного вічка.

Минула майже година. Сонце заховалося за ріг будинку і вже не заливало політньому щедрим світлом усі три вікна невеличкого помешкання на вулиці Франка, відчуженого, здавалося, від усього світу. Трамваї надворі дзеленчали все рідше, ніби червнева розморена спека впливала на їхній графік, змушуючи охолоджувати залізні тіла десь у затінку. Раптом у передпокої задзеленчав вхідний дзвоник. Його мажорна тональність ураз наповнила Ярослава надією і передчуттям солодкого, аж до завмирання десь на споді, щастя. Це, напевно, повернулася Зоряна. Вже, мабуть, упокорена, бо пересердилася, наганялася містом, а може, й справді зголодніла, як казала мама. Зараз вони швидко зготують обід, а тоді зачиняться на випадок

непередбачуваного вторгнення мами і кохатимуться. Це завжди було найважливішим етапом їхнього примирення, і Ярослав навіть помічав, що коли вони із Зоряною жили мирно і не сварилися, його менше тягнуло до неї.

На порозі стояла теща Ольга Іванівна Красько і вовком дивилася на зятя...

– Поможи... Лець дотягла... – замість привітання вона простягнула Ярославові величеський кошик стиглих морель, прикритих білим рушничком. – Стою на автостанції, чекаю... Набираю Зоряну... Вона поза зоною... – засопіла ще сердитіше, коли двері за нею зачинилися.

Ольга Іванівна стягнула з голови прозору хустинку, яку завжди надягала в дорогу, аби захистити від пороку все ще розкішні русі коси, зібрані на потилиці важким вузлом. Зять мовчав і стояв із кошиком, ніби двічник, який укотре нічого не вивчив і сам не знає, для чого прийшов до школи. А Ользі Іванівні самій перед собою було соромно через те, що вона і досі не забила номер Ярослава до свого мобільного. Може, якби мала телефон зятя, не потрапила б у таке дурне становище...

– Ви чого мене не зустріли?..

Нечипоринському здалося, що перед ним стоїть його Зоряна, тільки на тридцять років старша, і вичитує йому за черговий, на її думку, негречний вчинок. «Незле виглядає...» – пронеслося десь на задвірках свідомості, й одразу без жодного зв'язку йому уявилася його мати, роздобріла на домашніх смаколиках. Він згадав, що Зоряна попереджала його вчора про приїзд її матінки із Жовкви, яка мала привезти морелі з їхнього садка.

– Та, власне... – почав було виправдовуватися Нечипоринський, проте не встиг швидко нічого вигадати.

– А де Зорянка? Піду руки помию... Такі порохи в тій маршрутці... – Виглядало, що теща вже не сердилася на зятя з донькою за те, що ті забули зустріти її на автостанції. – Такий у вас псисько на першому поверсі... Як теля, їй богу! Я заходила до під'їзду, а воно як вискочить... Таке руде, пелехате... Ще й господиня у нього така нервова... Я бігом до під'їзду, а тота пані ще й гукає мені в спину: «Жіночко! Ви до кого?» Чи я маю їй сповідатися, де йду? У вас же домофон, іду, бо мене впустили, не? – Ольга Іванівна не зачинила дверей до лазнички і продовжувала говорити, перекрикуючи шум води.

– То де Зорянка? – Пані Красько пішла відразу до кухні і відчинила дверцята холодильника. – Е ні! Сюди кошика з морелями не втиснути. Давай якусь миску. А краще – дві, – почала вона командувати зятем, який стояв ні в сих ні в тих, не знаючи, що б його таке краще вигадати, аби пояснити відсутність Зоряни.

– То де, ти кажеш, Зоряна? – знову звернулася теща до Ярослава, який за весь час ще жодного путнього слова не вимовив. – Невже знову викликали в ту школу танцювальну на підміну? – висловила уголос перше, що спало їй на думку.

– Так! Викликали... – Ярослав вчепився за тещин здогад, ніби за рятівне коло. – Власне, сама директорка захворіла... Грипує... Попросила підмінити її

у цю неділю... – вичавлював із себе малими порціями брехню, ніби пасту з майже порожнього тюбика.

– Грипує? – звела красиві брови Ольга Іванівна.

– Так! Тобто ні! У неї ангіна... Кондиціонер, напевно... Знаєте, як буває влітку...

– Та що ти кажеш! Ви хоч своїм не зловживайте! Бо бачиш, як воно може обернутися, – співчутливо кивала головою теща.

Ольга Іванівна уникала називати Ярослава по імені, як, власне, і він її, проте ставилася до нього приязно. Іноді Нечипоринському здавалося, що теща цінує його через статки, і навіть закрадалася крамольна думка, у якій і самому собі страшно було зізнатися, що й молодша Красько погодилася стати його дружиною з тієї самої причини. У такі хвилини на душі ставало маркітно і хотілося образити Зоряну, утнути щось таке, аби її красиве личко знову почервоніло від образи.

Теща всілася на кухні біля вікна точнісінько на те місце, на якому любила сидіти Зоряна, і стала визирати на вулицю. Ярослав згадав, що на обід вони ще вчора придбали заморожені вареники. Зоряна хотіла приготувати до недільного обіду щось «домашнє», ігноруючи лекції пані Стефи про шкідливий вплив напівфабрикатів на синове здоров'я. Нечипоринський хутко дістав пароварку, вийняв із морозилки півкілограмову упаковку вареників і став розкладати їх на металеве сито. Ольга Іванівна байдуже спостерігала за його діями, що знову наштотнуло Нечипоринського на думку, що перед ним його Зоряна, така, якою вона буде в п'ятдесят років.

Ярослав подумав, що добре було б ще зробити салат, і став викладати з холодильника огірки, помідори, перець, зелені оливки, дістав пучечок базиліка і пластикове відерце з бринзою. Теща й не думала йому допомагати, натомість завела вже не раз чути Ярославом пісню про те, що Зорянка багато працює, марніє і губить свій талант за копійки. Нечипоринському вкотре здалося, що теща дивиться на нього з осудом, так, ніби це він сидить на шиї у дружини, мов якийсь трутень, і змушує її тяжко працювати.

– Нашої Зорянки стільки впливових чоловіків добивалося... Ти гляди її... Бо красива жінка – то така коштовна річ, що потребує відповідного оточення... Розумієш, про що я? – Теща сиділа на кухонному дзиглику і дивилася на зятя знизу, проте Ярославові здалося, що це він сидить перед нею, немов на іспиті, і вона звисока поглядає на нього. Нечипоринський розтлумачив тещині слова по-своєму: не такого зятя вона сподівалася, проте дає йому шанс виправитися... Від цих думок Ярославова рука сама потягнулася до бару і дістала звідти невідкорковану пляшку «Martini Rose», яку вони з Зоряною придбали під час весільної подорожі до Кракова і планували відкрити на першу річницю весілля.

– За ваше здоров'я! – підніс Ярослав повний келих тещі.

– У таку спеку... – завагалася Ольга Іванівна. – Ну хіба один келишок, бо ще такого не куштувала, – смакувала напоєм поволі, приножуючись до незнайомого трунка. Ярослав подумки відзначив, що таки догодив тещі. Недаремно старався. Він теж перекинув чарку, заїв вареником. Більше у

горло не лізло, хоча перед тим мав твердий намір напиться. Їсти теж не хотілося.

Годинникова стрілка на Ярославовому зап'ястку нахабно вперлася у шосту вечора. День промайнув, залишивши по собі неприємну оскому зіпсутого вихідного, що його не винесеш на смітник, мов несвіжу страву, – він буде стриміти в пам'яті контуром нездійсненого, але можливого щастя, поки щось значніше чи емоційніше не заступить його і не перетворить у спогад минулого. Ольга Іванівна почала збиратися додому, не перестаючи нарікати на Зоряниних роботодавців. Ярослав теж зголосився її провести на автостанцію. Залишитися самому й чекати невідомо скільки й чого – це вже було понад силу.

Вечір крався за Ярославом, намагаючись ступати слід у слід, і щоразу прикидався тінню, коли той обертався. Нечипоринський шукав у натовпі недільних львів'ян біляву струнку дівчину у зеленій футболці і джинсових шортах, проте щоразу наштовхувався на літніх пань, що шпаціювали з песиками, або матусь, які котили у возиках малечу. Всі поспішали у своїх справах, а якщо й спинялися, то лише для того, аби потеревенити про щось своє, далеке від проблеми глобального непорозуміння в родині Нечипоринських, яка вже, здавалося, у своїх розборках зайшла у глухий кут.

– Люди ми тільки тоді, як дуже сильно любимо... – На літній терасі невеличкої кав'ярні хтось увімкнув музику на повну гучність, і слова цього хіта наздогнали Ярослава і вразили своєю відвертістю. – Тільки тоді, коли любимо ми, можемо зватись людьми... – Чоловічий голос (про такі зазвичай кажуть «на надриві») добивав інверсією попередньої фрази. Нечипоринський тікав від цих слів, що вривалися у свідомість, мов буравчики, жалили, ніби дикі оси, наздоганяли і падали свинцевим тягарем на плечі. «Вумбокс» співав про кохання, сильне, нетривіальне, таке, яке трапляється раз у житті. Дивно, але Нечипоринський відчував зараз те саме. Ярослав зловив себе на думці, що ніколи не говорив про своє почуття дружині, навіть коли освідчувався – буркнув невиразно: «Ну... той-во... я тебе люблю...» Він не міг вимовити навіть пошепки у власній спальні Зоряні те, що співав інший чоловік своїй коханій на всю країну.

– Навіть коли я не я – ти все одно зі мною... бідам усім на зло, коли обоє рябое... ти моя, що б не було, ось чому я з тобою... – Ярослав біг, мов марафонець, аби лише подалі від цих визнань. Нарешті знайоме перехрестя. Він звернув у свій двір, де знав кожен камінчик, кожне деревце, і який міг би спокійно пройти із зав'язаними очима. Підійшов до дитячої гойдалки, що її встановили нещодавно – до чергових виборів, і хитнув пластикове сидіння. Воно із противним скрипом незмащеного металевого механізму хитнулося і повернулося на своє місце. А люди так не можуть. Вони не повертаються, коли їх відштовхуєш від себе...

Темні вікна Ярославового помешкання зримо контрастували з усіма трьома освітленими батьківського поруч. Він бачив, як рухався повний силует матері за напівпрозорими фіранками кухні, бачив, як вийшов на балкон батько, ретельно підлив пишну червону сульфіню у подовгастих ящиках над огорожею балкону, постояв трохи над нею замріяно і повернувся до кімнати.

– Ярчику, ви кудись переїжджаєте? Чи просто ідете на відпочинок? – Пані Галина ледь стримувала свого сетера, який рвався з повідця, принюючись

до звуків нічного Львова. Сусідка перестріла Ярослава перед дверима під'їзду й загородила йому прохід. Нечипоринський здивовано витріщив очі. Куди він мав переїздити? Який відпочинок?

– Зоряна щойно винесла велику спортивну сумку... То я собі подумала, що ви речі до машини носите. Десь маєте їхати? – Пані Галина не хотіла вступитися з дороги, не почувши докладно, куди й на скільки ідуть молодята. Проте Нечипоринський повівся геть нечемно. Він не лише не відповів на її запитання, а, ледь не перекинувши, забіг до під'їзду і помчався сходами нагору.

На кухні було прибрано, хоча, коли вони йшли з тещею три години тому, була гора немитого посуду. Ліжко теж було застелене – зранку Ярослав просто зачинив двері до спальні й не заходив туди більше. Усе було на своїх місцях, по-святковому прибрано, ніби хтось мав прийти в гості й господарям важило продемонструвати зразковий лад в оселі. Лише порожні вішаки у шафі й самотня зубна щітка у прозорій склянці в лазничці свідчили про те, що такий ідеальний порядок був результатом вилучення Зоряниних речей.

Ярослав знову зайшов на кухню, увімкнув світло і відкрив холодильник. Чи не весь нижній простір займали стиглі морелі, рівномірно пересипані до двох великих мисок. У спеціальній підставці Нечипоринський побачив майже порожню пляшку «Martini Rose», замислився на мить, витягнув її і вилив залишок просто у порцелянове горнятко. Тишу пізнього недільного вечора прорізав стукіт крапель. Львів ніби мстився за спекотний день, змиваючи залишки духоти зі своїх вулиць. Раптом огидний скреготливий звук незмащеного металевого механізму привернув увагу Нечипоринського. Ярослав підійшов до вікна і визирнув надвір. На дитячій гойдалці, зовсім не ховаючись від літньої зливи, сиділа Зоряна.

Анна Хома

Інша

Вона вдягнула сукню з леопардовим принтом і закружляла по кімнаті.

– Ну як?

Марічка глянула на неї з висоти своїх восьми місяців і зневажливо хекнула, а тоді роззирнулася у пошуках чогось, що можна запхати до рота. Нічого не знайшла і встромила до рота пальчики лівої руки усі одразу, заходившись енергійно їх смоктати. Правою рукою мацьопа трималася за перила ліжечка, нетерпляче тупцяючи на місці в очікуванні, коли її нарешті візьмуть на ручки.

– Не подобається? Ну гаразд, а як тобі це?

Наступними предметами гардеробу, які вона продемонструвала вибагливій публіці, були вузькі джинси і блузка навипуск, темно-синя, без рукавів, з глибоким декольте.

Марічка примружилася і заходилася смоктати пальчики ще інтенсивніше.

– Теж ні? Що ж ти така перебірлива сьогодні, моя крихітко?

Минуло трохи часу, перш ніж вона вибрала ще один стрій – темно-сірий костюм з класичною спідницею, верхом на один гудзик та тричвертовим рукавом.

Малеча вийняла пальчики з рота, розпливлася в усмішці від вуха до вуха і активно застрибала на ліжечку, від чого те заскрипіло і затріщало, але видно було, що дівчинці це подобається.

– Отже, вирішено! Що би я без тебе робила, щастячко мое ненаглядне!

Марічка погоджувалася, що вона щастячко, але не розуміла, чому це щастячко досі не на ручках у мами.

А мама збиралася на побачення. Давно цього не робила, тому так нервувала. Дівчата, які гуляли з візочками в їхньому дворі, провідали, що вона сама виховує дитину, і взялися її знайомити. Вона відбивалася-відбивалася, аж раптом до їхнього гурту підійшов чоловік непримітної зовнішності і почав говорити про погоду та інші загальні речі, нічого особливого в ньому не було, він не вражав вишуканими манерами і влучними фразами, але і не зазиравав заповідливо в очі. Раз підійшов, два підійшов, а на третій раз вона сама вже виглядала його у натовпі.

І ось побачення. Доньку планувала відвести до бабусі, а сама... чесно кажучи, все ще вагалася. Обпікшись на гарячому – на холодне дмухаєш.

Залишилося нанести макіяж і парфуми. Посунула до себе дверцята дзеркальної шафи-купе і... на мить побачила в них, мов у фільмі Гічкока, образ тієї, іншої. Талановитої і таємничої. Негідниці, яка посміла привласнити чуже. Суперниці, що перемогла її у нерівному бою. Майже перемогла.

Згадка про неї не відпускає її досі. Чи правильно вона вчинила? Може, треба було по-іншому діяти? Бути більш наполегливою або навпаки – більш виваженою?

Зустрілися вони на поетичних читаннях майже два роки тому. Стояла така ж чудова погода...

Леся зібралася швидко. Вона ніколи не витрачала на вдягання багато часу, хіба що вбиралася трохи тепліше, ніж інші.

Надворі стояла погожа днина, і читання вирішили перенести на природу. Зібралися, як на пікнік, – з пледами, канапками, печивом і червоним вином – і влаштувалися на відкритому майданчику під Високим Замком.

Часто отак збиралися майже сталим колективом поетів і поціновувачів поезії, але того разу все було особливим. Краєвид відкривався неймовірний, з одного боку – старі будинки з галереями вздовж зовнішніх стін і таємничими «колодязями» дворів, з іншого – залізнична станція Підзамче на місці колишнього Папарівського цвинтаря. Люди були піднесені, сонце

яскраве, вірші, як ніколи, влучні і насичені енергією по вінця. Усі були трішки п'яні, чи то від вина, чи від тієї незвичайної енергії, яка бризкала тут фонтаном.

Хоча близькість знищеного цвинтаря мала б їх насторожити. Що може зародитися доброго над зруйнованими могилами?

Цього разу до них приєдналися гості з Ужгорода. Дві поетки і один журналіст. Нічого особливого, Львів звик до гостей. Але не Леся. До неї гості навідувалися рідко. А може, вона не запрошувала?..

Журналіст попросив прихистити на ніч двох «подорожніх», маючи на увазі дівчат, сам він збирався переночувати у хостелі. Попросив і так подивився на неї, наче нікого іншого не було.

І Леся одразу погодилася.

– У мене можна заночувати!

Сказала – і сама налякалася власних слів. Ніколи нічим не виділялася з натовпу, намагалася вести себе, як атоми повітря: вони є, але їх не помічають. Поки вони не зникають із вашого життя. Тоді її починали благати, щоб повернулася, обіцяли золоті гори, але вона завжди спалювала за собою усі непотрібні мости. Може, тому досі залишалася сама...

Після її слів він так посміхнувся, що вона не втрималася і посміхнулася у відповідь. І тільки тоді уважніше придивилася до запрошених гостей.

Одна з дівчат – Настя – мала коротку стрижку, джинсовий костюм і наплічник без прикрас. І вірші її були такі ж: стримані, короткі і непретензійні. А от друга...

Серце раптом закалатало сильніше, а в голові ні з якого дива зродилося питання: «Цікаво, скільки душ було тут поховано і чи всі вони знайшли спочинок?»

Інна мала довгу-предовгу косу, яка струменіла через плече до пояса, у неї вона повтикала польові квіти, на ший почепила нашийник з жовтого бісеру, довга чорна сукня з поясом, каптуром і без рукавів та чорні босоніжки на високій платформі різко контрастували з пшеничного кольору волоссям...

«Відьма», – раптом промайнуло в голові, і сонце потьмарилося. Як у час затемнення: наче і день довкола, і хмар немає, а сонця не стало. Зате воно з'явилося у погляді журналіста, коли той поміж виступами підійшов до неї.

– Віктор, – відрекомендувався, простягнувши руку і кивнувши головою у бік Високого Замку. – Хотілося б зійти на цю гору, зможете бути нашим поводитирем?

– Спробую, – кивнула вона, а в горлі пересохло. Бо в центр людського кола вийшла Інна. Розкутою ходю, стріляючи очима по тутешніх чоловіках, спокусливо закусивши губу... і без вступу, без сигналу, без шпаргалки почала читати. Завмерши, речитативом, голосно, немов рубаючи словами повітря, аж

воно застигло в здивуванні разом із присутніми. І не попустило, поки вірші не відгриміли. А тоді вибухнуло аплодисментами.

Інна знову перетворилася на грайливу кішечку і послала усім повітряні поцілунки. А Віктор прошепотів, нахилившись до її вуха:

– Обожаю таку поезію. Правда, сильно?

– Угу, – ледве спромоглася відповісти і навідріз відмовилася читати свою. Виступати після такого виступу було б самогубством.

А потім був Високий Замок. І вони тільки удвох, бо дівчата послалися на втому і пішли в найближчу кав'ярню святкувати свій приїзд.

– Я на них і не розраховував, – махнув рукою Віктор і, підтримуючи її за лікоть, повів до серпантинних сходів, що підносили відвідувачів до найвідомішого у Львові оглядового майданчика, з якого їй тепер захотілося злетіти увись, але так, щоб він не відпускав її ліктя.

Стильний, усміхнений, з м'якими лініями обличчя і тіла, з голубими очима, що лагідно дивилися на неї крізь скельця модних окулярів без оправ.

– Ви так багато знаєте про своє місто...

І вона розповідала і розповідала... Аж поки нізвідки налетів шквал західного вітру і розбурхав розніжене спекою місто. І, граючись, перекинув гігантське відро води з небесної криниці на землю.

Вони змогли одразу і до нитки. Сховалися у брамі австрійської кам'яниці, на другому поверсі якої розташувався весільний салон.

«Знак?» – майнуло в голові.

– О, у вас навіть під'їзди не такі, як в нормальних містах, – вигукнув Віктор, протерши окуляри хустинкою і нею ж обтерши обличчя від крапель дощу.

Їй захотілося побути цією хустинкою в його руках, але вона одразу засоромилася власних думок і прослідкувала за його поглядом.

«Райські морелі», – напис над сходовою кліткою. І намальована стрілка в напрямку масивних дерев'яних сходів. І райський сад з Адамом і Євою на стінах кам'яниці, тільки замість яблуні тут росла вишня з великими темно-вишневими ягідками. Малював професіонал, розмаїті рослини п'ялися разом зі сходами угору, а соковита трава стелилася при самій підлозі, наче проросла сюди знадвору, утікаючи від закованої у брук землі.

На Адамі були фрак та циліндр, на Єві – пишна весільна сукня зі шлейфом та довга імлиста фата. Але відчувалося, що прабатьки людства зазвичай нагі, просто на церемонію зодягнулися як годиться. А як годиться?..

Змія художник не намалював, але він десь там обов'язково був, бо як же ж у райському саду та й без змія...

Їх наче магнітом потягнуло слідом за стрілкою. Над входом у весільний салон замість банальних перехрещених обручок чи голубків висіли шабля і троянда, а на стінах салону, стилізованого під старовинну танцювальну залу, поміж канделябрів, запалених свіч і дзеркал святково вбрані пари завмерли у танці.

Самі ж сукні і костюми, розвішані повсюди на манекенах, які були також розбиті на пари, доповнювали відчуття присутності на королівському балу.

– Вітаємо вас у «Райських морелях», – виросла наче з-під землі, точніше, з-під ламінату з паркетним рисунком, працівниця салону. Професійний глянець умілого менеджера проглядав крізь зовнішню простоту одягу, який не мав затьмарювати собою красу і блиск довколишнього. Тут усе продумували до дрібниць. – Коли у вас весілля?

Вони презирнулися.

– Ні-ні, ви помилилися... точніше, це ми... ми помилилися... ми вже йдемо... – перелякано заторохтіла Леся і посунула до виходу, але Віктор...

– Ну чому ж... ми дату ще не призначали, але можемо подивитися, що тут у вас.

Вона витріщилася на нього, а він задоволено підморгнув, мовляв, а чому б і ні.

Її серце опустилося до п'ят і там забилося-затріпотіло. Немовби пташка, яка побачила змія. Запізно побачила.

– Але чому морелі? – вів своєї несправжній наречений. – Чому не яблука?

Коротка усмішка на устах салонної працівниці засвідчила, що це запитання звучить тут не вперше.

– А де написано, що то було яблуко? Сказано – плід цього дерева ти не з'іси, якого дерева – не сказано, а яблуко вже нафантазовано наступними поколіннями. Власник салону каже, що його можна було б спокусити саме вишнями, вони часто ростуть попарно, колір пристрасний і смак кисло-солодкий, не може та й не повинно життя завжди бути солодким. Я відповіла на ваше питання?

– Аякже. Мені чим далі, тим більше тут подобається, а тобі, Лесюню?

– Ми вже перейшли на ти? – різко поцікавилася вона. Дуже не любила цього пестливого варіанту свого імені. Крім того, вона почала замерзати. Чи то від мокрого одягу, чи від крикливої розкоші салонних суконь.

– Звісно, ми ж вибираємо нам весільне вбрання, – знову підморгнув він.

– Не треба так жартувати, – випалила і побігла сходами вниз. На вулицю, під дощ, геть із раю.

– Зачекай!

Віктор вибіг слідом, наздогнав, схопив за плечі. Вона обернулася, не витираючи сліз. Не мала хустинки і не бажала більше ховатися від дощу, а може, й від життя.

Хоча, швидше за все, просто не хотіла, щоб він побачив її руки...

– Мені треба йти додому гостей приймати, а тобі в хостел, поісти, відпочити...

– Я б хотів...

– Не зараз, я трохи змерзла.

Як дійшла до зупинки – не пам'ятала. Перед очима – його розгублений погляд. Наче нічого поганого не зробив, а вона...

Ледве змогла розрахуватися з водієм маршрутки.

Біль застав її на порозі квартири. Видобути із сумочки ключі виявилось дуже важко. Але ще важчим було стояти на порозі власної квартири і картати себе за скоєне.

Чому вона не пішла додому раніше? Навіщо було марнувати час на нездійсненне? Невже довгі роки боротьби за нормальне існування нічого не навчили?

Є люди, які люблять дощ. А вона могла любити тільки сонце. Ну і ще морелі, щоб їм добре було... їх вона теж любила.

А увечері прийшли гості. І стало зовсім кепсько.

– Ти сама живеш? Не страшно уночі? Заведи собі коханця, помагає!

Інна поводитися у її квартирі, як у себе вдома. Перевдягнулася у м'якенький спортивний костюм і, наче грайлива кішечка, обнюхувала все довкола.

– Я спатиму ось тут, мені тут найбільше подобається, але зранку не шуміть, бо я можу встати не з тієї ноги, а тоді начувайтесь, правда, Настю?

Приступ хвороби минув, але почалася мігрень, а від неї спасіння взагалі не існувало. А Інна все не заспокоювалася.

– А штори я б сюди не вішала. Тільки тюль, легку, мов серпанок. Ого, скільки ліків? Трентал, ніфедипін, амітриптилін... І ти все це п'єш? А що за хвороба?

Раніше назва її хвороби мало кому про щось говорила, а зараз е Інтернет і невідомого у світі залишилося обмаль.

– Правда, Настю, коханець – це найкращий рецепт від усіх хворіб? Набрид – вигнала і знайшла собі іншого. А ти, мабуть, мрієш про законного чоловіка?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24255608&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.